

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5ObdoK/1/2023
Identifikačné číslo spisu:	5118215105
Dátum vydania rozhodnutia:	20.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5118215105.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska 21, Bratislava, IČO: 35 776 005, proti žalovanému I & R KONKURZY A REŠTRUKTURALIZÁCIE, k.s., so sídlom Šoltésovej 2, Bratislava, IČO: 36 865 265, správca konkurznej podstaty úpadcu Cestné a stavebné mechanizmy Tisovec a.s., so sídlom Kragujevská 12, Žilina, IČO: 31 561 888, zastúpenému advokátskou kanceláriou IKRÉNYI & REHÁK, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 2, Bratislava, IČO: 36 854 808, v konaní o určenie pohľadávky proti podstate, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 5Cbi/16/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13CoKR/4/2022-231 zo dňa 21. septembra 2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobcovi n e p r i z n á v a proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 5Cbi/16/2018-170 zo dňa 9. novembra 2021 v spojení s doplniacim rozsudkom č. k. 5Cbi/16/2018-179 zo dňa 14. decembra 2021 určil, že v konkurznom konaní úpadcu Cestné a stavebné mechanizmy Tisovec a.s., vedenom pod sp. zn. 8K/9/2017, na Okresnom súde Žilina, pohľadávka žalobcu, vzniknutá z titulu neuhradeného poistného za mesiac júl 2017 v sume 27 719,87 eura je, čo do právneho dôvodu, výšky a poradia pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ZKR“). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie konštatoval, že uznesením zo dňa 7. augusta 2017 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu. Uznesenie o vyhlásení konkurzu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 155/2017 zo dňa 14. augusta 2017 a dňom 15. augusta 2017 nastali účinky vyhlásenia konkurzu. Ďalej uviedol, že z prihlášky pohľadávky z č.l. 6 súdneho spisu je zrejmé, že pôvodný žalobca (Sociálna poisťovňa a.s.) si

prihláškou pohľadávky zo dňa 8. septembra 2017 uplatnil v konkurznom konaní úpadcu pohľadávku proti podstate vo výške 27 719,87 eura z titulu neuhradenia poistného na sociálnom poistení za obdobie júl 2017. Následne žalovaný oznámil listom zo dňa 23. októbra 2018 pôvodnému žalobcovi, že prihlásenú pohľadávku neuznáva ako pohľadávku proti podstate.

3. V konaní pred súdom prvej inštancie nebolo sporné, že pohľadávka žalobcu z titulu nezaplateného poistného na sociálnom poistení za mesiac júl 2017 bola uplatnená dňa 8. septembra 2017 po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, a to na základe úpadcom predloženého výkazu poistného a príspevkov za obdobie júl 2017, ktorý bol predložený dňa 23. augusta 2017, kde bol uvedený dátum výplaty dňa 31. augusta 2017 a dátum splatnosti dňa 31. augusta 2017, t.j. po vyhlásení konkurzu. Medzi stranami zostalo sporné, či ide o pohľadávku, ktorú je potrebné prihlásiť prihláškou v zmysle § 28 ZKR alebo, ako pohľadávku proti podstate. Podľa súdu prvej inštancie, pohľadávka uplatnená žalobcom je verejnoprávneho charakteru, ktorej právnym titulom je poistné odvádzané zamestnávateľom za svojich zamestnancov. Vznik tejto pohľadávky je naviazaný na moment zúčtovania miezd zamestnancov a príslušných odvodov a následné predloženie výkazu poistného sociálnej poisťovni. Bez zúčtovania miezd a poistného vo výplatnom termíne a následného predloženia výkazu poistného zamestnávateľom nemá sociálna poisťovňa vedomosť o výške povinnosti zamestnávateľa z titulu poistného a ani o tom, či nejaká povinnosť z tohto titulu vôbec vznikla, v dôsledku čoho nie je možné uplatniť pohľadávku v konkurze. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že pohľadávka sociálnej poisťovne z titulu neuhradeného poistného bez predloženia výkazov poistného nemôže vzniknúť a dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcu je nárokom proti podstate podľa § 87 ZKR, nakoľko pohľadávka žalobcu vznikla až po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu. Podporne poukázal na judikát R 73/2021 zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej tiež „Zbierka“).

4. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 13CoKR/4/2022-231 zo dňa 21. septembra 2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s doplniacim rozsudkom a žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

5. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pohľadávka poistného na sociálnom poistení za obdobie mesiaca júl 2017, uplatnená dňa 8. septembra 2017, t.j. po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, a to na základe úpadcom predloženého výkazu poistného a príspevkov za júl 2017, ktorý bol predložený 23. augusta 2017, kde je uvedený dátum výplaty 31. augusta 2017 a dátum splatnosti 31. augusta 2017, t.j. po vyhlásení konkurzu, je pohľadávkou proti podstate, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu a súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu. V súvislosti s uvedeným odvolací súd argumentoval, že zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odviesť poistné, teda pred ním určeným dňom na výplatu príjmov. Dlžník, ktorým je zamestnávateľ, ktorý podľa ust. § 141 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej tiež „zákon č. 461/2003 Z. z.“ alebo „zákon o sociálnom poistení“) odvádzá poistné za zamestnanca a vykonáva zo mzdy zamestnanca zákonom predpísané zrážky, by nebol oprávnený vykonať zrážku a odviesť poistné, teda plniť poisťovni pred dňom uvedeným v ust. § 143 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého poistné, ktoré platí a odvádzá zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Odvolací súd konštatoval, že keďže pohľadávka vzniká sociálnej poisťovni v deň určený zamestnávateľom na výplatu príjmov, tak v tento deň je zamestnávateľ (úpadca) povinný podľa ust. § 231 ods. 1 písm. f) bod 1 zákona o sociálnom poistení predložiť poisťovni výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac, ktorý slúži ako podklad pre vyčíslenie presnej výšky pohľadávky.

6. Odvolací súd dospel k záveru, že až predložením mesačného výkazu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie mala sociálna poisťovňa, ako právny predchodca žalobcu, vedomosť o výške pohľadávky a mohla si tak uplatniť od platiteľa konkrétne plnenie. Odvolací súd zhrnul, že pre vznik pohľadávky je právne významné doručenie výkazu poistného sociálnej poisťovni, čím v zmysle ustanovenia tretej a štvrtej vety ust. § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. vzniká oprávnenie sociálnej poisťovni na poistné. Zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne

povinnosť zaplatiť a odviesť poistné, teda skôr, než sa na základe mesačných výkazov o výplatných mzdách a výkazov poistného nestane zrejým, za ktorého zamestnanca, a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odviesť jednotlivé druhy poistného.

7. Podľa odvolacieho súdu predmetná pohľadávka súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, v dôsledku čoho je potrebné túto pohľadávku považovať za pohľadávku proti podstate v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. i) ZKR. Tento záver odôvodnil odvolací súd tým, že prevádzkovanie podniku úpadcu trvá, až kým nedôjde k ukončeniu všetkých právnych vzťahov, ktoré s prevádzkovaním podniku úpadcu súvisia. Zamestnanci úpadcu predstavujú osobnú zložku podniku (§ 5 Obchodného zákonníka). Pokiaľ nedôjde k definitívnemu ukončeniu pracovnoprávnych vzťahov všetkých zamestnancov úpadcu, a to bez ohľadu na dôvod, pre ktorý k ich ukončeniu došlo, žalovaný v postavení správcu úpadcu je naďalej povinný plniť vo vzťahu k zamestnancom úpadcu povinnosti, ktoré vyplývajú zamestnávateľovi zo zákona o sociálnom poistení.

8. Záverom odvolací súd zrekapituloval, že pohľadávka pozostávajúca z nezaplateného poistného na sociálnom poistení za dotknuté obdobie je pohľadávkou proti podstate, nakoľko vznikla po vyhlásení konkurzu a súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu. Na podporu tohto právneho názoru odvolací súd poukázal na obdobné závery v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. sp. zn. 2Obdo/33/2020, sp. zn. 4Sžo/5/2011, sp. zn. 1Sžo/37/2014, sp. zn. 3Obdo/9/2017, sp. zn. 2Obdo/59/2019.

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) CSP, § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne. Alternatívne navrhol, aby dovolací súd zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

10. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je podľa dovolateľa daná tým, že odvolací súd sa náležitým spôsobom nevysporiadal s uplatnenými odvolacími dôvodmi, čím malo dôjsť k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces. Dovolateľ v tejto súvislosti namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s odvolacou námietkou, podľa ktorej je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, nakoľko z neho nevyplýva, ako súd prvej inštancie posúdil danú vec v otázke poradia pohľadávky proti podstate za aplikácie ust. § 87 ods. 2 ZKR, teda nie je zrejmé, aké poradie pohľadávky proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 ZKR bolo v prejednávanej veci pohľadávkou žalobcu priznané. Ďalej dovolateľ uvádza, že právnym záverom prezentovaným súdom prvej inštancie v odsekoch 23. (5. veta), 25. a 27. odôvodnenia rozhodnutia, nepredchádza právne posúdenie veci, ktoré by stranám umožňovalo poznať, aplikáciou a interpretáciou, akých ustanovení, a ktorého zákona, a akými úvahami k takýmto právnym záverom súd prvej inštancie dospel. Dovolateľ osobitne poukázal na odsek 24. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorom súd konštatoval, že v predmetnom incidenčnom spore ide o pohľadávku, ktorá má súvis s prevádzkou podniku pred vyhlásením konkurzu, napriek tomu však bola pohľadávka vyhodnotená ako pohľadávka proti podstate. S uvedenou rozpornosťou sa odvolací súd podľa názoru dovolateľa nevysporiadal napriek tomu, že bola v odvolaní namietaná. K namietanej vade zmätočnosti dovolateľ poukázal aj na ďalšie odvolacie námietky, s ktorými sa odvolací súd opomenul vysporiadať. Tu poukázal na ustanovenie § 120 ods. 2 ZKR v súvislosti s nevyhnutnosťou rozlišovania vzniku a splatnosti pohľadávky, pričom vznik a splatnosť pohľadávky titulom poistného nie je v zmysle zákona o sociálnom poistení viazaná na predloženie mesačného výkazu sociálnej poisťovni zo strany zamestnávateľa. Taktiež podľa dovolateľa na daný prípad nie je aplikovateľný rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžo/37/2014 zo dňa 27. októbra 2015, ako ani judikát R 73/2021. Zdôraznil, že pohľadávky sociálnej poisťovne za mesiac august 2017 uznáva ako pohľadávky proti podstate, avšak odvody zo mzdových nárokov zamestnancov zodpovedajúce poistnému za obdobie júl 2017 sú spojené výlučne s pracovnou činnosťou zamestnancov úpadcu v mesiaci júl 2017, t.j. nesúvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu. Nakoľko sa odvolací súd s vyššie uvedenými námietkami nevysporiadal, podľa názoru dovolateľa zaťažil konanie vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP s tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd mal nesprávne právne posúdiť existenciu pohľadávky žalobcu, čo do právneho dôvodu, výšky a poradia ako pohľadávku proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 ZKR, v dôsledku čoho došlo k porušeniu § 6 ZKR. Podľa názoru dovolateľa, predmetná pohľadávka nie je pohľadávkou proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 ZKR, nakoľko ide o pohľadávku, ktorá vznikla na základe skutkových okolností, ktoré nastali pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu. Nesprávnosť právneho posúdenia podľa názoru dovolateľa spočíva v opomenutí aplikovania § 120 ods. 2 in fine ZKR pri posudzovaní vzniku pohľadávky za dotknuté obdobie, v určovaní vzniku pohľadávky na základe § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. za zjavného rozporu s § 120 ods. 2 ZKR a s čl. 2 ods. 3 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ústava“). Taktiež má nesprávne právne posúdenie spočívať v prijatí nesprávneho právneho záveru, že vznik pohľadávky na poistné je viazaný na predloženie mesačného výkazu poistného zamestnávateľom (a contrario rozsudok Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 ICdo 21/2017 zo dňa 2. júla 2019). V súvislosti s vadou konania spočívajúcou v nesprávnom právnom posúdení veci dovolateľ (opakovane) uviedol, že v prejednávanej veci ide o pohľadávku, ktorá má súvis s prevádzkou podniku pred vyhlásením konkurzu, a teda nejde o pohľadávku proti podstate.

12. Dovolateľ taktiež v súvislosti s namietanou vadou nesprávneho právneho posúdenia veci rozporoval, že v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 51/2020 zo dňa 9. júna 2020 nemožno považovať judikát zverejnený v Zbierke pod č. R 73/2021 za jednotnú rozhodovaciu prax, v dôsledku čoho nie je založená danosť vyriešenej právnej otázky, ako ani ustálenej praxe odvolacieho súdu. Ďalej dovolateľ zdôraznil, že nemožnosť aplikácie judikátu R 73/2021 na prejednávajúcu vec je daná aj tým, že v čase jeho vydania nebola účinná právna úprava vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu podľa ust. § 120 ods. 2 ZKR.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (ďalej tiež „dovolací súd“), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť [§ 447 písm. c), f) CSP].

K všeobecným podmienkam prípustnosti dovolania

14. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu.

15. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Zo zákonných ustanovení, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania, je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t.j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody, a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

16. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný (§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a) až c) tohto ustanovenia). Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod [§ 420 v spojení s § 431 ods. 1 CSP a/alebo § 421 CSP v spojení s § 432

ods. 1 CSP]. V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/59/2017 zo dňa 8. júna 2017).

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

17. Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

19. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania predovšetkým z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP z dôvodu, že mu ako žalovanej strane mal súd nesprávnym procesným postupom znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K tvrdenej vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP malo dôjsť podľa dovolateľa tým, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami a odôvodnenie ako celok vykazuje známky svojoľnosti a arbitrárnosti (bližšie v odseku 10. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

20. Dovolací súd po preskúmaní dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z obsahovej stránky, s prihliadnutím na skutkové a právne okolnosti daného sporu, dospel k záveru, že z rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, z akých dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil, a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil. Z rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že predmetom daného odvolacieho konania bol určujúci výrok okresného súdu, podľa ktorého pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní proti úpadcovi v sume 27 719,87 eura je pohľadávkou proti podstate, v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) ZKR v znení k 15. augustu 2017 [pohľadávky proti všeobecnej podstate sú a uspokojujú sa zo všeobecnej podstaty v tomto poradí: i) pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu]. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, z akých dôvodov považuje predmetnú pohľadávkou za pohľadávkou proti podstate, vyjadril sa ku všetkým podstatným a pre posúdenie veci relevantným odvolacím námietkam. Podľa názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne vysporiadal s argumentáciou žalovaného obsiahnutou v odvolaní a dostatočne objasnil, z akých dôvodov podstatných pre rozhodnutie potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

21. K námietke dovolateľa týkajúcej sa absencie určenia poradia pohľadávky, resp. spôsobu, akým bolo rozhodnuté o poradí pohľadávky proti podstate, dovolací súd dáva do pozornosti odstavce 22. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorom sa odvolací súd touto námietkou zaoberal a náležite odôvodnil svoje závery. Z nich je zreteľné a dostatočne vysvetlené, že spôsob určenia poradia pohľadávok proti všeobecnej podstate vyplýva zo samotného znenia § 87 ods. 2 ZKR, pričom poradím sa rozumie konkrétne písmeno tohto ustanovenia. Odvolací súd v odsstavci 24. k tomu citoval § 87 ods. 2 písm. i) ZKR. Dovolací súd len dodáva, že v tomto prípade nie je podstatné aj uvedenie, že ide „o deviate poradie“, keďže aj bez toho je zrejmé zaradenie pohľadávky z poistného na sociálne poistenie ako pohľadávky proti podstate; podľa komentárovej literatúry k uvedenému zákonnému ustanoveniu „(v)

deviatom poradí sú v taxatívnom výpočte uvedené pohľadávky proti podstate, ktoré sa uhrádzajú v tomto poradí, ak majú väzbu na prevádzkovanie podniku" (Ďurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021, s.712.). Z uvedeného vyplýva, že námietka dovolateľa je neopodstatnená.

22. Čo sa týka námietky dovolateľa, podľa ktorej súd prvej inštancie v odseku 24. odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval, že ide o pohľadávku súvisiacu s prevádzkou podniku pred vyhlásením konkurzu, dovolací uvádza, že v odsekoch 25. až 29. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu sú uvedené skutkové a právne východiská, na základe ktorých odvolací súd potvrdil výrok rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správny. Z obsahu tejto časti rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, z akých úvah a skutkových okolností vychádzal odvolací súd pri určení, že pohľadávka vznikla po vyhlásení konkurzu a súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu.

23. Odvolací súd sa konkrétne v odstavci 25. v odôvodnení napadnutého rozsudku vyjadril, že „(a) aj okresný súd súčasne s týmto názorom v odseku 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že pohľadávka žalobcu, ktorá nepochybne vznikla po vyhlásení konkurzu, je pohľadávkou, ktorá má súvis s prevádzkou podniku pred vyhlásením konkurzu, tak odchylny vyjadrený názor krajským súdom v odôvodnení tohto rozsudku sa vo výsledku neprejavil vo výrokovej časti napadnutého rozsudku okresného súdu. ktorá bola vecne správna a z toho dôvodu za aplikácie ust. § 387 ods. 1 CSP došlo k potvrdeniu rozsudku okresného súdu krajským súdom". Podľa dovolacieho súdu, aj v prípade, keby sa odstavec 24. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie javil rozporuplne vo vzťahu k jeho výrokovej časti, tento nedostatok procesného postupu pri odôvodňovaní rozhodnutia by nedosahoval takú intenzitu, aby došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces aj s prihliadnutím na to, že odvolací súd na túto zdanlivú diskrepanciu dostatočne reagoval v napadnutom rozsudku. V skutočnosti však je podľa dovolacieho súdu potrebné vychádzať z celého odseku 24. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a nielen z jedinej, z kontextu aj so zvyškom odôvodnenia, vytrhnutej vety. Súd prvej inštancie tu uviedol nielen to, že ide síce o pohľadávku, ktorá má súvis s prevádzkou podniku pred vyhlásením konkurzu, ale nepochybne vznikla po vyhlásení konkurzu, ale tiež pokračoval, že podnik je dynamická entita, ktorá nemá statický charakter a aj pri prípadnom ukončení prevádzky podniku nejde o jednorazový úkon, ale o proces postupného útlmu činnosti s postupným ukončovaním pracovnoprávných vzťahov (viď aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžo 37/2014 zo dňa 27. októbra 2015). Inými slovami súd prvej inštancie, aj keď ťažkopádne a nepriamo, mienil však povedať v podstate to, že predmetnú pohľadávkou je potrebné považovať nielen za vzniknutú po vyhlásení konkurzu ale aj za súvisiacu s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, keď vychádzal zo záverov rozhodnutia najvyššieho súdu, na ktorý v zátvorke poukázal. Ide o záver týkajúci sa výkladu § 87 ods. 2 písm. i) ZKR, že slovné spojenie „ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu", je nutné vykladať aj na účely konkurzu s dôrazom na definíciu podniku v zmysle obchodného práva. Práve štruktúrna požiadavka zákonodarcu na členenie súboru na hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania si vyžaduje u podniku objektívne prítomnosť zamestnancov ako osobnej zložky podnikania, ktorá napomáha podnikaniu, resp. v čase jeho ukončenia dochádza zákonným spôsobom aj k ukončeniu činnosti zamestnancov.

24. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na svoju predchádzajúcu, aj za účinnosti CSP stále aktuálnu a rešpektovanú judikatúru, podľa ktorej podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP (pozn. teraz § 420 písm. f) CSP) nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odhala možnosť konať pred súdom len pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania, napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie (R 39/1993).

25. K dôvodom neaplikovania § 120 ods. 2 ZKR pri právnom posúdení veci sa detailne vyjadril už súd prvej inštancie v odseku 26. odôvodnenia svojho rozhodnutia a pokiaľ odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, potom do svojho rozhodnutia absorboval aj tieto dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže sa voči nim nevyhranil, pričom dovolací súd vychádza z toho, že je potrebné považovať odôvodnenie rozhodnutí oboch súdov nižších súdov za jeden

organický celok (pozri II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

26. Odvolací súd pritom v odseku 21. odôvodnenia svojho rozhodnutia jasne vysvetlil, že je ústavne konformné, „keď k odvolacím dôvodom žalovaného v odôvodnení svojho rozsudku vyjadril podstatné a rozhodné závery“. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd považoval ním preskúmané rozhodnutie za vecne správne, a preto pokiaľ pri potvrdení rozhodnutia súdu prvej inštancie postupoval v súlade s ust. § 387 ods. 1 až 3 CSP, nemožno tento jeho postup považovať za porušenie práva žalovanej strany na spravodlivý proces. Rovnako, pokiaľ dovolateľ označil napadnuté rozhodnutie za svojvoľné resp. arbitrárne, a to preto, že vecne nevyhovelo jeho obrane proti žalobe, tak ide len o prejav nespokojnosti žalovaného s výsledkom sporu, a nie o prípustné a dôvodné výhrady voči procesnému postupu súdov v prvoinštančnom a odvolacom konaní. Dovolací súd preskúmaním veci z hľadiska podaných dovolacích dôvodov nezistil arbitrárnosť v zmysle svojvôle súdov nižších súdov v konaní o spore, či pri formulovaní dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním. Rozhodnutie odvolacieho súdu obsahovalo dostatočnú právnu argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam žalovaného a je dostatočne odôvodnené. Odvolacími námietkami žalovaného sa odvolací súd zaoberal a nie je možné vytýkať súdom oboch inštancií, že sa vo svojich rozhodnutiach nestotožnili s argumentáciou žalovaného a jeho názorom na skutkový a právny stav veci.

27. Dovolací súd pre úplnosť k argumentácii týkajúcej sa aplikácie a interpretácie § 120 ods. 2 ZKR uvádza, že najvyšší súd sa už v uznesení sp. zn. 1Obdo/57/2020 zo dňa 21. decembra 2020 k obdobnej otázke vyslovil, že poistné je možné predpísať až po predložení mesačného výkazu poistného na konkrétnu sumu. Na základe predloženého mesačného výkazu vznikne veriteľovi právo od platiteľa poistného žiadať konkrétne plnenie. Ak bol mesačný výkaz dlžného poistného zamestnávateľom predložený až po vyhlásení konkurzu ide o pohľadávku proti podstate. (In: Ďurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 4. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2021, s. 719) Ústavný súd Slovenskej republiky síce nálezom zo dňa 10. marca 2022 č. k. III. ÚS 297/2021-42, rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu zo dňa 21. decembra 2020 č. k. 1Obdo/57/2020-115, bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a uvedené uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, avšak dôvodom bolo to, že predmetom dovolacieho konania nebol nárok na zaplatenie peňažnej pohľadávky, ale určujúci výrok okresného súdu, podľa ktorého pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní proti úpadcovi v sume 726,58 eura je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) ZKR, a preto najvyšší súd nesprávne aplikoval § 422 ods. 1 písm. a) CSP. V novom rozhodnutí v dotknutom dovolacom konaní pod sp. zn. 4Obdo/24/2022 z dňa 26. marca 2023 najvyšší súd uviedol, že (v) prípade namietanej nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorá má podľa dovolateľa naplňať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, dovolací súd uvádza, že svojou argumentáciou v tejto časti dovolateľ v skutočnosti namieta nesprávne právne posúdenie veci. Skutočnosť, že odvolací súd a súd prvej inštancie neaplikovali § 120 ods. 2 ZKR spôsobom, akým to navrhoval dovolateľ, neznamena, že sa odvolací súd dopustil nesprávneho procesného postupu alebo, že by svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Dovolací súd sa s takýmto hodnotením námietok dovolateľa aj v tu preskúmanej veci stotožňuje (pozn. - dovolanie tu spisala totožná advokátska kancelária zastupujúca tožného žalovaného správcu ako v konaní sp. zn. 4Obdo/24/2022).

28. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že súdy nižších inštancií v preskúmanej veci neopomenuli aplikovať § 46 ZKR a v tejto súvislosti odôvodniť časť rozhodnutia, ako namieta dovolateľ, nakoľko predmetné ustanovenie hovorí o zosplatnení nesplattých pohľadávok a záväzkoch úpadcu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu, pričom v zmysle vyššie uvedených skutočností a právnych úvah sa má za to, že k vzniku pohľadávky došlo po vyhlásení konkurzu. Tu je však rovnako ako u námietky týkajúcej sa neaplikácie § 120 ods. 2 ZKR podstatné to, že pokiaľ sa uvedená argumentácia dovolateľa týka nesprávneho právneho posúdenia veci, tak takáto námietka netvorí prípustný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP z hľadiska zmätočností vád v procesnom postupe súdov, ktorý nemožno

stotožňovať s právnym posúdením veci.

29. Na základe vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že odvolací súd sa vyjadril ku všetkým pre vec podstatným námietkam, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čím dodržal zákonné požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutia o odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

30. Dovolací súd sumarizuje a má za to, že skutkové a právne závery súdov nižších inštancií, rozhodnutia ktorých z hľadiska ich odôvodnenia pri potvrdzujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, tvoria organický celok, nie sú zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 220 ods. 2 spojený s § 378 ods. 1 a § 393 ods. 2 CSP). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

31. Dovolanie žalovaného preto z hľadiska ním namietaných vád zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP v tejto časti nie je prípustné a boli splnené podmienky pre jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP (dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné).

K prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 CSP

32. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval aj z ust. § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v takom prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

33. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, resp. ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

34. Dovolací súd aj s prihliadnutím na závery ústavného súdu v náleze sp. zn. I. ÚS 336/2019 zo dňa 9. júna 2020, konštatuje, že dovolateľ v súvislosti s dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP, vyjadril nespokojnosť s právnym posúdením veci zo strany oboch súdov nižších inštancií ohľadne posúdenia predmetnej pohľadávky žalobcu ako pohľadávky proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. i) ZKR. Súvisiaca argumentácia dovolateľa je bližšie konkretizovaná v odstavcoch 11. a 12. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

35. Po preskúmaní obsahu dovolania primárne z hľadiska jeho prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP, dospel k dovolací súd k záveru, že dovolanie ani v tejto časti nie je prípustné. Dovolateľ pre odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP okrem iného uviedol, že judikát zverejnený v Zbierke pod č. R 73/2021 za jednotnú rozhodovaciu prax považovať nemožno, v dôsledku čoho nie je založená danosť vyriešenej právnej otázky, ako ani ustálenej praxe odvolacieho súdu. Dovolací súd považuje uvedené tvrdenie dovolateľa za nesprávne, nakoľko rozhodnutia, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke, slúžia na zjednocovanie rozhodovacej činnosti súdov a považujú sa za ustálenú rozhodovaciu prax (dovolacieho súdu), o čom svedčí aj komplexnosť procesu schvaľovania rozhodnutí prijatých (príslušných kolégiom najvyššieho súdu) na uverejnenie do Zbierky. K tomu dovolací súd poukazuje, napr. na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/265/2019 zo dňa 25.

novembra 2020, podľa ktorého v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017).

36. Taktiež je možné poukázať na závery ústavného súdu, ktorý vyslovil, že: I. Pojem „otázka vyriešená“ podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP treba vykladať ako „vyriešená ustálená“. Zmyslom prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia je umožniť dovolateľom obrátiť sa na najvyšší súd s požiadavkou o právny názor až dovtedy, dokým sa právny názor k danej otázke neustáli. Tento výklad má svoj racionálny základ, ktorý pramení z účelu dovolania, spočívajúci v požiadavke, aby najvyšší súd vlastným meritórnym rozhodovaním rozvíjal, zjednocoval a vytváral judikatúru slovenských súdov, a tak naplnil princíp právnej istoty ako jeden zo základných pilierov právneho štátu. II. Ustálená prax musí byť zrejماً nielen dovnútra (že o nej vie najvyšší súd, príp. sporové strany), ale aj navonok (vo vzťahu k verejnosti). Ak nastane situácia, že najvyšší súd považuje určitý právny názor za ustálený, je vhodné, aby ho publikoval v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 115/2020 zo dňa 6. októbra 2020). Preto vyššie uvedený judikát č. R 73/2021 dovolací súd považuje za aplikovateľný na daný spor, pričom na jeho základe bolo prijatých viacero rozhodnutí dovolacieho súdu, ktoré vychádzali z obdobného skutkového a právneho stavu ako tu posudzovaná vec (napr. uznesenie sp. zn. 4Obdo/24/2022 zo dňa 26. apríla 2023). V uvedenom judikáte bol obdobne ako v tu preskúmvanej veci predmetom posudzovania právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého sa zamestnávateľ nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odviesť poisťné, teda skôr, než sa na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazov poisťného nestane zrejým, za ktorého zamestnanca, a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odviesť jednotlivé druhy poisťného.

37. Dovolateľom uplatnený dovolací dôvod výslovne podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je v zmysle vyššie uvedených skutočností daný, nakoľko je zjré, že v čase rozhodovania najvyššieho súdu o dovolaní žalovaného, právna otázka, ktorá tvorí podstatu tohto sporu, a od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, je vyriešená v rozsudku najvyššieho súdu zo dňa 10. decembra 2020 sp. zn. 1Obdo/41/2019, ktoré bolo publikované v Zbierke č. 6/2021, pod č. 73. Právna veta prijatá k tomuto rozhodnutiu znie: Pohľadávkou proti podstate je aj pohľadávka Sociálnej poisťovne na poisťnom za poisťné obdobie pred vyhlásením konkurzu, ak jej splatnosť nastala až po vyhlásení konkurzu (splatnosť nastáva v zásade v deň určený na výplatu príjmu).

38. V uvedenom judikáte bola riešená otázka časového kritéria vzniku pohľadávky na poisťnom, pričom najvyšší súd v tomto rozhodnutí uzavrel, že aj v prípade, ak ide o poisťné za zamestnancov úpadcu za mesiac december 2016, pričom konkurz bol na majetok úpadcu vyhlásený dňa 11. januára 2017, splatnosť poisťného nastala 16. januára 2017 a mesačný výkaz bol sociálnej poisťovni predložený dňa 18. januára 2017, ide o pohľadávku na poisťnom, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu. Uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu vzhľadom na jeho publikáciu v Zbierke, ako už bolo povedané vyššie, tvorí pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

39. V tu preskúmvanej veci bol konkurz na majetok úpadcu vyhlásený dňa 15. augusta 2017. Žalobca si uplatnil pohľadávku na poisťnom na sociálne poistenie za obdobie júl 2017. Mesačný výkaz poisťného a príspevkov za mesiac júl 2017 bol úpadcom predložený dňa 23. augusta 2017, kde je uvedený dátum výplaty dňa 31. augusta 2017 a dátum splatnosti dňa 31. augusta 2017. Citovaný právny záver najvyššieho súdu v uvedenom judikáte je preto aplikovateľný aj v obdobnej tu preskúmvanej veci.

40. Vecné kritérium podľa § 87 ods. 2 písm. i) ZKR bolo už taktiež riešené dovolacím súdom, a to v uznesení najvyššieho súdu zo dňa 27. septembra 2017 sp. zn. 3Obdo/9/2017, publikovanom v Zbierke č. 9/2018, pod č. 94. Právna veta prijatá k tomuto rozhodnutiu znie: Pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a preto predstavujú pohľadávky proti všeobecnej podstate v zmysle ust. § 87 ods. 2 písm. i) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení zmien a doplnkov. Platí to aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu neprideloval žiadnu prácu a tiež, ak správca ukončil so zamestnancami úpadcu pracovný pomer a plyní im výpovedná doba.

41. Taktiež v uznesení najvyššieho súdu zo dňa 25. februára 2021 sp. zn. 2Obdo/33/2020, riešil dovolací súd totožné otázky za obdobnej skutkovej situácie a dospel k záveru, že pohľadávka na poistnom na sociálne poistenie, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu, je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. i) ZKR. V tomto rozhodnutí sa najvyšší súd zaoberal aj možnou aplikáciou § 120 ods. 2 ZKR, pri ktorom však konštatoval, že ide o ustanovenie zaradené do úpravy reštrukturalizačného konania. Najvyšší súd zároveň uviedol, že v tomto rozhodnutí vyslovené právne závery týkajúce sa vzniku pohľadávky na sociálnom poistení by i tak boli aplikovateľné na konkurzné konanie, ako aj na reštrukturalizačné konanie.

42. Najvyšší súd poukazuje aj na uznesenie ústavného súdu zo dňa 22. októbra 2020 č. k. II. ÚS 464/2020-15, v ktorom ústavný súd posudzoval právne závery krajského súdu vo vzťahu k aplikácii § 87 ods. 2 písm. i) ZKR, ktoré boli rovnako prijaté v skutkovo obdobnej situácii a dospel k záveru, že závery krajského súdu sú ústavne akceptovateľné. Ústavný súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že krajský súd považoval v prípade pohľadávky sociálnej poisťovne prihlásenej do konkurzu na majetok úpadcu za preukázané, že predmetná pohľadávka spĺňala časové, ako aj vecné kritérium k tomu, aby ju bolo možné zaradiť medzi pohľadávku proti všeobecnej podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) ZKR. V danom prípade spornosť splnenia požiadavky časového kritéria pohľadávky teda, či pohľadávka sociálnej poisťovne uplatnená žalobou vznikla po vyhlásení konkurzu, krajský súd odôvodnil tým, že moment vzniku pohľadávky sa odvíja od dátumu určeného zamestnávateľom na výplatu miezd, ktorý v registračnom liste nebol určený, preto sa uplatnila zákonná fikcia, v zmysle ktorej je výplacným dňom posledný deň mesiaca, t.j. 31. október 2013. Pokiaľ ide o splnenie vecného kritéria pohľadávky, teda že prihlásená pohľadávka súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu za podstatné v danom prípade krajský súd považoval tvrdenie žalobcu, že úpadca zamestnával zamestnancov aj po 15. októbri 2013, teda po vyhlásení konkurzu, z čoho je podľa krajského súdu možné vyvodiť záver o prevádzkovaní podniku úpadcu po vyhlásení konkurzu, pričom zdôraznil, že skutočnosť, či týmto zamestnancom zo strany úpadcu, resp. správcu konkurznej podstaty bola, alebo nebola pridelená práca, považoval za irelevantnú, keď sa stotožnil so záverom okresného súdu v danej veci s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/9/2017 zo dňa 27. septembra 2017).

43. Keďže dovolací súd nie je viazaný vymedzením prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP, nie je viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 CSP oprel prípustnosť dovolania dovolateľ. Situácia sa totiž môže v priebehu dovolacieho konania meniť (nález ústavného súdu zo dňa 9. júna 2020 č. k. I. ÚS 51/2020-50). Z uvedeného dôvodu dovolací súd posudzoval prípustnosť dovolania žalovaného aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

44. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

45. Vzhľadom na vyššie uvedené závery rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré boli publikované v Zbierke, na rozhodnutie najvyššieho súdu prijaté v skutkovo obdobnej veci (sp. zn. 4Obdo/24/2022), ako aj na

rozhodnutie ústavného súdu v skutkovo obdobnej veci, kde boli prijaté právne závery, ktoré sú zhodné s právnymi závermi odvolacieho súdu prijatými v tejto veci, dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a nie je preto možné založiť prípustnosť dovolania ani podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

46. Pokiaľ ide o argumentáciu dovolateľa poukazom na závery v rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 ICdo 21/2017 zo dňa 2. júla 2019, tak dovolací súd dodáva, že odvolací súd sa nemohol dopustiť odklonu od tohto rozhodnutia, keďže sa nejedná o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu - Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/265/2019 zo dňa 25. novembra 2020).

47. Dovolateľ ďalej síce vyvodzoval prípustnosť dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, avšak v tejto časti prípustnosť dovolania neodôvodnil žiadnym spôsobom. Keďže dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod uplatnený v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP spôsobom, aký vyplýva z ust. § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd nemôže v tejto časti pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa. Je tak nepochybné, že v dovolaní žalovaného absentuje zákonom požadovaná náležitosť, t.j. dovolací dôvod v ňom nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP, pričom absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

48. Dovolací súd len dodáva, že odôvodnenie prípustnosti dovolania vyvodzovaného dovolateľom súčasne z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) a písm. c) CSP je vnútorne rozporné, keďže nie je možné súčasne tvrdiť, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [písm. b)] a tiež, že je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne [písm. c)].

49. Podľa § 447 písm. c) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

50. Podľa § 447 písm. f) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

51. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP, ani podľa ust. 421 ods. 1 CSP, dovolací súd dovolanie žalovaného podľa ust. § 447 písm. c) a písm. f) CSP odmietol.

52. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože mu podľa obsahu spisu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, a to v súlade s článkom 17 Základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu.

53. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.